

Vlastimil VÁLEK
místopředseda vlády a ministr zdravotnictví
Palackého náměstí 375/4, 128 01 Praha 2

Praha 03 -01- 2023

Č. j.: MZDR 31884/2022-3/PRO

MZDRX01MOPCK

ROZHODNUTÍ

Ministr zdravotnictví, jakožto vedoucí ústředního správního úřadu, věcně příslušný podle § 152 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „správní řád“), ve spojení s § 5 odst. 1 zákona č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o změně některých souvisejících zákonů (dále také jen „zákon č. 297/2021 Sb.“), rozhodl v řízení o rozkladu vedeném podle správního řádu takto:

Rozklad podaný dne 25. října 2022 paní [REDAKCE]

[REDAKCE] (dále také jen „žadatelka“), proti rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ze dne 5. října 2022, č. j. MZDR 10381/2022-8/PRO, o zamítnutí žádosti o poskytnutí jednorázové peněžité částky za protiprávně provedenou sterilizaci podle zákona č. 297/2021 Sb., **se podle ustanovení § 152 odst. 6 písm. b) správního řádu**

zamítá.

Odůvodnění:

Ze spisové dokumentace vedené Ministerstvem zdravotnictví vyplynuly následující skutečnosti.

Dne 22. března 2022 podala žadatelka k Ministerstvu zdravotnictví žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky za protiprávní sterilizaci podle zákona č. 297/2021 Sb. V žádosti žadatelka uvedla, že ke zdravotnímu výkonu zabraňujícímu oplodnění (sterilizaci) došlo dne 26. ledna 1989 v tehdejší nemocnici v Bruntále, dnes Nemocnice AGEL Pohorská a. s., Pracoviště Bruntál, Nádražní 29, 792 01 Bruntál (dále jako „poskytovatel zdravotních služeb“). K žádosti žadatelka připojila kopii zdravotnické dokumentace. V žádosti žadatelka uvedla, že sice podepsala blíže neurčený dokument týkající se sterilizace, ale že jí nebylo vysvětleno, že důsledkem tohoto zákroku bude neplodnost.

Ministerstvo zdravotnictví si výzvou ze dne 24. března 2022 vyžádalo od poskytovatele zdravotních služeb kopii zdravotnické dokumentace žadatelky týkající se provedení zdravotního výkonu sterilizace.

Poskytovatel zdravotních služeb předložil kopii zdravotnické dokumentace žadatelky, která se týkala provedení zdravotního výkonu sterilizace, přičemž z jejího obsahu vyplynulo následující.

Žadatelce byl proveden zdravotní výkon sterilizace dne 26. ledna 1989. Žadatelka byla přijata k hospitalizaci dne 23. ledna 1989 k porodu a indikované sterilizaci. Žadatelka byla propuštěna z hospitalizace dne 1. února 1989. Do doby aktuálně projednávaného zákroku žadatelka dvakrát porodila.

Ve předložené zdravotnické dokumentaci je uvedeno, že pacientka byla přijata k porodu, který proběhl spontánně, bez komplikací. Následně, s odstupem 3 dnů, byla provedena sterilizace.

V Operační vložce chirurgické je uvedeno, že dne 26. ledna 1989 byla v celkové anestezii otevřena dutina břišní a byla provedena sterilizace dle Madlenera podvazem obou vejcovodů. Po kontrole krvácení byla dutina uzavřena v jednotlivých anatomických vrstvách. Operace proběhla bez komplikací.

Zdravotnická dokumentace obsahuje žádost o provedení sterilizace podepsaná žadatelkou s datem 25. ledna 1989. Jako důvod žadatelka uvádí: „3 děti, porodnická indikace, udržování těhot. opakovaná, cerlage hrdla v těhotenství“.

Na tuto žádost navazuje kladné Rozhodnutí sterilizační komise. Komise s provedením sterilizace souhlasila podle § 2 písm. g) Věstníku Ministerstva zdravotnictví č. 1-2 ze dne 29. února 1972.

Otázku zákonnosti provedené sterilizace hodnotilo Ministerstvo zdravotnictví následovně:

Důvodem indikace k provedení sterilizace byla žádost žadatelky o provedení zdravotního výkonu sterilizace. Žadatelka podala dne 25. ledna žádost k provedení sterilizace s následujícím odůvodněním: „3 děti, porodnická indikace, udržování těhot. opakovaná, cerlage hrdla v těhotenství“.

Žádost o provedení zdravotního výkonu schválila sterilizační komise na žádost žadatelky, která je i vlastnoručně žadatelkou podepsána. Ministerstvo zdravotnictví dále uvedlo, že na druhé straně operačního záznamu (Operační vložka chirurgická do záznamu o zdraví a nemoci) je žadatelkou podepsané vyjádření, že souhlasí s operací.

Žadatelka byla písemností ze dne 7. září 2022 vyrozuměna o právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a o právu nahlédnout do spisové dokumentace. Tohoto práva žadatelka nevyužila.

Rozhodnutím Ministerstva zdravotnictví ze dne 5. října 2022, č. j. MZDR 10381/2022-8/PRO, tak byla žádost zamítnuta. Toto rozhodnutí bylo doručeno dne 10. října 2022. Dne 25. října 2022 podala žadatelka proti tomuto rozhodnutí včasný rozklad, který byl dne 2. listopadu 2022 projednán rozkladovou komisí.

V rozkladu žadatelka vznesla následující námitky.

- A. Žádost o provedení sterilizace nebyla svobodná, neboť byla předložena na předtištěném formuláři.
- B. Žadatelce nebylo poskytnuto dost času na rozmyšlenou.

- C. Žadatelka nebyla dostatečně poučena, a navíc byla lékařem uvedena v omyl, že jde o operativní zákrok nutný k zachování jejího zdraví.
- D. Není jasné, kdy sterilizační komise rozhodla a zda měla dost času na posouzení.
- E. Dále žadatelka namítá, že nebyla dána indikace k provedení sterilizace dle sterilizační směrnice a vyhlášky Ministerstva zdravotnictví ČSSR z roku 1986, kterou se provádí zákon České národní rady č. 66/1986 Sb., o umělém přerušení těhotenství, která v příloze stanovila seznam nemocí, syndromů a stavů, které jsou zdravotními důvody k umělému přerušení těhotenství.
- F. Celkové interní vyšetření proběhlo před podáním žádosti o provedení sterilizace.
- G. Stanovisko odboru zdravotní péče je matoucí, neboť obsahuje informaci, že součástí zdravotnické dokumentace není žádost o provedení sterilizace a protokol o jednání sterilizační komise, ačkoli se tyto dokumenty ve zdravotnické dokumentaci skutečně nacházejí.

Po přezkoumání napadeného rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v souladu s ustanovením § 89 odst. 2 správního řádu jsem dospěl k následujícím závěrům.

Námítky jsou nedůvodné.

K námitce pod bodem A) uvádím, že nelze dospět k závěru o nezákonnosti provedené sterilizace z důvodu, že žádost o provedení sterilizace byla podána na předtištěném formuláři za užití cizích výrazů. Např. v zásadě se o téměř všechny příspěvky a dávky žádá prostřednictvím předtištěných formulářů, přičemž jistě nikdo nechce zpochybňovat vážnost těchto žádostí. Podání žádosti na formuláři má v zásadě umožnit jednodušší zpracování žádosti, neboť žadatelům nemusí být vždy zřejmé, jaké jsou náležitosti žádosti nebo jak vůbec žádost formulovat (sepsat).

K námitce pod bodem B) uvádím, že žadatelka měla dostatek času ke zvážení, zda se sterilizaci chce podrobit, resp. neměla tak málo času, aby to zakládalo pochybnost o svobodně uděleném souhlasu. Žadatelka podala žádost o provedení sterilizace dne 25. ledna 1989, načež jí byla sterilizace provedena dne 26. ledna 1989. S většinou zdravotnických výkonů se uděluje souhlas bezprostředně před jejich provedením, přičemž svobodu souhlasu u nich nikdo nezpochybňuje. Odstup jednoho dne je dostatečný, aby se žadatelka mohla zdravotnického personálu doptat na nejasnosti nebo již udělený souhlas případně odvolat. Nic nenasvědčuje tomu, že by byl souhlas udělen nedobrovolně.

V námitce pod bodem C) žadatelka namítá, že nebyla lékařem poučena a nadto že byla lékařem uvedena v omyl, že jde o „jakési vyčištění dělohy.“ Toto tvrzení nemá žádnou oporu ve spisovém materiálu. Ve zdravotnické dokumentaci není žádný zápis o navrhovaném „vyčištění dělohy.“ Naopak lze vysledovat jasnou linku podané žádosti o sterilizaci a její následné schválení sterilizační komisí. Situace, kdy by žadatelka podala žádost o sterilizaci nebo ji přinejmenším podepsala, aniž by věděla, oč žádá, neodpovídá standardnímu běhu událostí. Pokud žadatelka skutečně slovu sterilizace nerozuměla, pak měla možnost se zdravotnického personálu dotázat. Žadatelka nebyla nucena se podrobit něčemu, s čím by nesouhlasila.

K námitce pod bodem D), která směřuje k posouzení, zda sterilizační komise měla dostatek času na projednání, sděluji následující. Pokud jde o tvrzení, že protokol o jednání sterilizační komise není datován, je třeba sdělit, že se nachází na listině s datem 25. ledna 1989,

z čehož se podává, že sterilizační komise zasedla dne 25. ledna 1989. K vlastní sterilizaci došlo dne 26. ledna 1989. Na předmětné listině žádost předchází protokolu o jednání sterilizační komise. Z podstaty věci žádost předcházela jejímu projednání. V opačném případě by sterilizační komise neměla o čem jednat. Žádost o provedení sterilizace i protokol o jednání sterilizační komise byly tedy vyhotoveny dne 25. ledna 1989, načež k vlastnímu výkonu došlo dne 26. ledna 1989, což odpovídá standardnímu běhu událostí a nevzbuzuje důvodné pochyby stran pravosti a zákonnosti předložených listin.

V námitce pod bodem E) žadatelka namítá, že nebyla dána zdravotnická indikace. K tomu sdělují, že ačkoliv protokol o jednání sterilizační komise obsahuje pouze odkaz na § 2 písm. g) Věstníku Ministerstva zdravotnictví č. 1-2 ze dne 29. února 1972 (dále jako „Věstník“), je ze zbytku zdravotnické dokumentace a z žadatelčiny žádosti zřejmé, že šlo o indikaci v čl. XIV./2. Seznamu indikací, jež mohou být důvodem k provedení sterilizace, který je přílohou Věstníku. Konkrétně v žádosti žadatelka sama uvádí: „3 děti, porodnická indikace, udržování těhot. opakovaná, cerclage hrdla v těhotenství.“ Cerclage děložního hrdla je operace, kterou se řeší porušená uzávěrová funkce děložního hrdla. Z toho jasně vyplývá, že byla naplněna podmínka opakovaných komplikací v těhotenství, jak ji stanoví článek čl. XIV./2. Seznamu indikací, jež mohou být důvodem k provedení sterilizace, který je přílohou Věstníku.

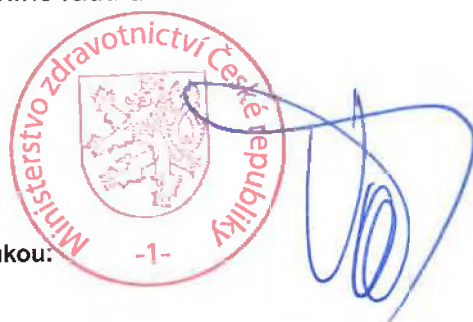
K námitce pod bodem F), že celkové interní vyšetření za účelem provedení sterilizace proběhlo 2 dny před podáním žádosti o sterilizaci, sdělují, že nic nebrání tomu, aby žadatelka u příležitosti žádosti o provedení sterilizace předložila 2 dny staré výsledky interního vyšetření. Během dvou dnů tyto výsledky neztratily nic ze své vypovídající hodnoty. Dále by bylo nevhodné a pacientku zbytečně zatěžující čistě z formálních důvodů po dvou dnech požadovat výsledky nové.

Co se týče námítky pod bodem G) stran posudku odboru zdravotní péče ministerstva, o němž žadatelka tvrdí, že je matoucí, sdělují následující. Odbor zdravotní péče při svém posuzování vycházel z neúplné zdravotnické dokumentace. Odbor zdravotní péče je při posuzování žádostí dle zákona č. 297/2021 Sb. poradním místem, jehož stanovisko je pro posouzení relevantní, nikoli však závazné. Ministerstvo při konečném rozhodnutí vycházelo z úplné zdravotnické dokumentace, a proto se určité dílčí závěry liší od stanoviska odboru zdravotní péče. Ministerstvo zdravotnictví zhodnotilo veškeré podklady v co největší šíři při zohlednění všech jednotlivostí.

Na základě výše uvedeného jsem rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí se nelze podle ustanovení § 91 odst. 1 v návaznosti na ustanovení § 152 odst. 5 správního řádu dále odvolat.

Obdrží do vlastních rukou:

Liga lidských práv
Burešova 615/6
602 00 Brno